Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru judecător: Boțan Olga
Dosarul nr.2rc-175/24
2-23040568-02-2rc-30052024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

14 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecători Natalia Mămăligă și Ala Malîi

examinând, în absența părților, recursul declarat de avocatul Grosu Vladimir în interesele recurentei SRL ”*****”, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 aprilie 2024, emisă la cererea de chemare depusă de SRL ”*****” către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, -

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La data de 17 martie 2023, SRL ”*****” a depus o cerere de chemare în judecată către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 12 mai 2024 reprezentantul pârâtei SA ”*****mun. Chișinău” Gavriliuc Lucia a depus în conformitate cu prevederile art.186[1] CPC al RM o cerere cu privire la ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii depuse de SRL ”*****”, solicitând respingerea acesteia ca fiind tardivă pe motiv că reclamantul a omis termenul de prescripție extinctivă de 10 zile pentru contestarea raportului de analiză a probelor de apă uzată prevăzut de art.19 [21] din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisar pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/25.11.2013 în opinia acesteia aplicabil speței precum și termenul de prescripție extinctivă de 30 zile pentru contestarea facturii de plată prevăzut de art.19 [28] din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisar pentru

localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/25.11.2013 .

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea judecătorului Chișinău, sediul Centru din 29 aprilie 2024, a fost admisă cererea reprezentantul pârâtei SA ”*****mun. Chișinău” privind ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii înaintate de SRL ”*****” către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată și respinsă cererea de chemare depusă de SRL ”*****” către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată ca fiind tardivă.

Solicitarea recurentului și termenul de declarare a recursului:

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, la 14 mai 2024, avocatul Grosu Vladimir în interesele recurentei SRL ”*****”, a declarat recurs împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 aprilie 2024 solicitând instanței de recurs admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, soluționarea problemei în fond cu respingerea cererii înaintate de reprezentantul pârâtei SA ”*****mun. Chișinău” privind ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii. Astfel, momentul care declanșează curgerea termenului este cel al comunicării actului de procedură.

Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Colegiul reține că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost emisă la 29 aprilie 2024 , iar cererea de recurs a fost înaintată la 14 mai 2024, în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului, recurenta a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de fond, dat fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor legale, abordarea eronată a circumstanțelor de fapt.

Relevă că a încercat de a soluționa amiabil situația, astfel că la 09 februarie 2023 reclamantul a înaintat pârâtei o reclamație, semnalând neregulile menționate în prezenta cerere și solicitând anularea facturii fiscale AAP8534261 din data 31 ianuarie 2023. De asemenea, între părți au avut loc întâlniri bilaterale la 16 februarie 2023 și 24 februarie 2023, în cadrul cărora s-au dus negocieri pe

marginea mai multor sume CMA facturate de pârât și, inclusiv rapoartele și factura fiscală menționate și criticate în prezenta cerere.

Menționează că la 07 martie 2023 reclamanta a recepționat răspunsul pârâtei la reclamația din 09 februarie 2023 prin care pârâta a respins toate pretențiile formulate de ”*****” SRL, astfel că încercările de soluționare amiabilă pentru moment nu au dat un rezultat.

Conform art.398 alin.1 lit. g) Cod civil, curgerea termenului de prescripție extinctivă se suspendă dacă creditorul și debitorul negociază cu privire la dreptul sau la circumstanțele din care ar putea rezulta o pretenție privind acel drept, respectiv, începând cu 09 februarie 2023 termenului de prescripție extinctivă a fost suspendat.

Indică că în cererea din 18 mai 2023 privind ridicarea excepției de tardivitate reprezentantul pârâtei S.A. *****Chișinău doar a citat normele legale privind termenele de 10 zile și 30 zile de contestare a actelor respective în instanța de judecată, fără a nega că la 16 februarie 2023 și 24 februarie 2023 au avut loc cele două întâlniri între părți în cadrul cărora s-au discutat problemele litigioase în încercarea de a soluționa amiabil disputele, că reclamanta a recepționat la 07 martie 2023 răspunsul pârâtei la reclamația din 09 februarie 2022, prin care pârâta a respins toate pretențiile formulate de ”***** SRL.

Acest lucru demonstrează că în perioada 09 februarie 2022 (inițierea procesului de soluționare amiabilă de ”***** SRL prin expedierea reclamației în adresa pârâtului) - 07 martie 2023 (recepționarea răspunsului la reclamație din care rezultă poziția finală a pârâtului – de respingere a posibilității de a soluționa amiabil situația litigioasă) părțile au negociat, au căutat soluții ne-litigioase pentru a soluționa disputa, dar procesul de negocieri nu a dat rezultat și una din părți – reclamanta s-a văzut nevoit să se adreseze în judecată, prin urmare termenul de prescripție nu a fost omis.

Solicită admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe, respingerea excepției de tardivitate, remiterea cauzei în prima instanță pentru examinare în fond.

Aprecierea instanței de recurs:

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art.427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare în fond.

Potrivit prevederilor art.391 alin.(1) din Codul Civil (în vigoare din 01 martie

2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de *3 ani*.

Conform prevederilor art.395 alin.(1) din Codul civil (în aceeași redacție), termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Potrivit prevederilor art.186[1] alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că soluția oferită de prima instanță este neîntemeiată, contrară normelor ce guvernează spața, iar recursul este întemeiat și urmează a fi admis, din motivele expuse în continuare.

Din actele cauzei, Colegiul Civil a constatat că la data de 31 martie 2023, SRL ”*****” a recepționat factura fiscală AAP8534261 din 31 ianuarie 2023 cu anexa în care a fost calculată și facturată plata pentru depășirea concentrației maxim admisibile (CMA) în apele deversate în sumă de 76 372,78 lei.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de *09 februarie 2023* SRL ”*****” a înaintat pârâtei SA ”*****mun. Chișinău” o *reclamație (f.d.18),* potrivit căreia a solicitat anularea facturii fiscale AAP8534261 din 31 ianuarie 2023.

Actele cauzei denotă și faptul că *la data de 16 februarie 2023 și 24 februarie 2023* între părți au avut loc *întâlniri bilaterale în cadrul cărora s-au dus negocieri* pe marginea mai multor sume CMA facturate de SA ”*****mun. Chișinău”, inclusiv rapoartele și factura fiscală a cărei nulitate se pretinde în prezenta acțiune.

*La data de 07 martie 2023, SRL ”*****” a recepționat răspunsul SA ”*****mun. Chișinău”* la reclamația SRL ”*****” din 09 februarie 2023 prin care SA ”*****mun. Chișinău” a respins pretențiile formulate de SRL ”*****”, *iar la 17 martie 2023, SRL ”*****” a depus o cerere de chemare în judecată către SA ”*****mun. Chișinău”* privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 12 mai 2024 reprezentantul pârâtei SA ”*****mun. Chișinău” Gavriliuc Lucia a depus în conformitate cu prevederile art.186[1] CPC, o *cerere cu*

privire la ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii depuse de SRL ”*****”, solicitând respingerea acesteia ca fiind tardivă pe motiv că reclamantul a omis termenul de prescripție extinctivă de 10 zile pentru contestarea raportului de analiză a probelor de apă uzată prevăzut de art.19^{21} din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisar pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.950/25.11.2013 în opinia acesteia aplicabil speței precum și termenul de prescripție extinctivă de 30 zile pentru contestarea facturii de plată prevăzut de art.19^{28} din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisar pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/25.11.2013.

Prin încheierea judecătorului Chișinău, sediul Centru din 29 aprilie 2024, a fost admisă cererea reprezentantul pârâtei SA ”*****mun. Chișinău” privind ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii înaintate de SRL ”*****” către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată și respinsă cererea de chemare depusă de SRL ”*****” către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată ca fiind tardivă.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de fond, la 14 mai 2024, avocatul Grosu Vladimir în interesele recurentei SRL ”*****”, a declarat recurs împotriva încheierii judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 aprilie 2024 solicitând instanței de recurs admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, soluționarea problemei în fond cu respingerea cererii înaintate de reprezentantul pârâtei SA ”*****mun. Chișinău” privind ridicarea excepției de tardivitate a acțiunii.

Raportând dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră concluzia instanței de fond de admitere a excepției de tardivitate ca fiind neîntemeiată, în condițiile în care acțiunea depusă de SRL ”*****” nu este tardivă.

În susținerea opiniei enunțate, reieșind din natura juridică a raportului litigios, și anume, pretențiile formulate de SRL ”*****” împotriva SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată, rezultă fără echivoc caracterul patrimonial și prescriptibil al dreptului la acțiune.

Potrivit prevederilor art.391 alin.(1) din Codul Civil în vigoare din 01 martie 2019, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de *3 ani*.

Conform prevederilor art.395 alin.(1) din Codul civil (în aceeași redacție),

termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Așadar, din conținutul normei legale sus indicate se deduce că dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre dreptul încălcat.

La caz, Colegiul atestă că la data de 31 martie 2023, SRL ”*****” a recepționat factura fiscală AAP8534261 din 31 ianuarie 2023 cu anexa în care a fost calculată și facturată plata pentru depășirea concentrației maxim admisibile (CMA) în apele deversate în sumă de 76 372,78 lei, iar la data de 09 februarie 2023 SRL ”*****” a înaintat pârâtei SA ”*****mun. Chișinău” o reclamație (f.d.18), potrivit căreia a solicitat anularea facturii fiscale AAP8534261 din 31 ianuarie 2023.

La data de 16 februarie 2023 și 24 februarie 2023 între părți au avut loc întâlniri bilaterale în cadrul cărora s-au dus negocieri pe marginea mai multor sume CMA facturate de SA ”*****mun. Chișinău”, inclusiv rapoartele și factura fiscală a cărei nulitate se pretinde în prezenta acțiune.

Iar, la data de 07 martie 2023, SRL ”*****” a recepționat răspunsul SA ”*****mun. Chișinău” la reclamația SRL ”*****” din 09 februarie 2023 prin care SA ”*****mun. Chișinău” a respins pretențiile formulate de SRL ”*****”, iar la 17 martie 2023, SRL ”*****” a depus o cerere de chemare în judecată către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată.

Conform art.398 alin.(1) lit. g) Cod civil, curgerea termenului de prescripție extinctivă se suspendă dacă creditorul și debitorul negociază cu privire la dreptul sau la circumstanțele din care ar putea rezulta o pretenție privind acel drept, respectiv, începând cu 09 februarie 2023 termenului de prescripție extinctivă a fost suspendat.

Respectiv, Colegiul conchide că recurenta SRL ”*****” a aflat despre dreptul încălcat la data de 07 martie 2023, momentul recepționării răspunsului SA ”*****mun. Chișinău” la reclamația SRL ”*****” din 09 februarie 2023, iar cu acțiune în judecată împotriva SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată s-a adresat la 17 martie 2023, în interiorul termenului, ceea ce nu justifică soluția instanței de fond de admitere a excepției de tardivitate și de respingere a acțiunii ca fiind tardivă.

Colegiul apreciază critic argumentele intimatei și a instanței de fond precum că SRL ”*****” ar fi omis termenul de prescripție extinctivă de 10 zile pentru contestarea raportului de analiză a probelor de apă uzată prevăzut de art.19 [21] din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în

sistemul de canalizare și/sau în emisar pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/25.11.2013 precum și termenul de prescripție extinctivă de 30 zile pentru contestarea facturii de plată prevăzut de art.19 [28] din Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisar pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950/25.11.2013, în condițiile în care la caz aceste prevederi nu sunt aplicabile, prioritare fiind prevederile Codului de procedură civilă și Codul Civil care prevalează asupra Regulamentului citat.

Analizând rigorile legii în raport cu soluția dată de instanța de fond Colegiul conchide că aceasta este una neîntemeiată în condițiile aplicării incorecte a excepției de tardivitate, motiv pentru care instanța de recurs ajunge la concluzia că admiterea recursului, casarea încheierii și trimiterea cauzei la rejudecare este unicul remediu legal pentru astfel de omisiuni de procedură civilă.

În această ordine de idei, Colegiul ține să remarce, că instanțele de judecată au îndatorirea legală și constituțională de a sancționa participanții la proces în cadrul examinărilor judiciare cu mijloacele oferite de lege, astfel încât orice exercitare abuzivă și ilegală a prerogativelor instanței de judecată afectează în orice mod drepturile fundamentale ale cetățeanului, or, nerespectarea acestor obligații, care se regăsesc și în principiile fundamentale a procedurii civile, art.art.9, 26 CPC, afectează atât aparențele de imparțialitate obiectivă a instanței, cât și cele de echitate a procesului judiciar.

Totodată, Colegiul ține să remarce că instanța trebuie să întreprindă toate acțiunile procedurale prevăzute de lege, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea și succesivitatea acestor acțiuni, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.

În consecință, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost aplicate eronat de către prima instanță, or, precum a fost stabilit, prima instanță a emis încheierea privind admiterea excepției de tardivitate în condițiile în care acțiunea nu este una tardivă, astfel încât Colegiul conchide privind lipsa temeiurilor, care ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond, fiind un act judecătoresc defectuos.

Din cele ce preced, având în vedere faptul că prima instanță a aplicat eronat normele de drept procedural, Colegiul ajunge la concluzia de a casa încheierea primei instanțe, cu soluționarea problemei în fond, respingerea excepției de tardivitate, restituind acțiunea la rejudecare pentru examinare în fond.

În conformitate cu art. 424 alin. (1), art. 427 lit. b), art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Grosu Vladimir în interesele recurentei SRL ”*****”, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 aprilie 2024 prin care s-a admis excepția de tardivitate, s-a respins acțiunea ca fiind tardivă.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29 aprilie 2024, emisă la cererea de chemare depusă de SRL ”*****” către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată și se soluționează problema în fond prin care:

Se respinge ca fiind neîntemeiată excepția de tardivitate a acțiunii invocată de către reprezentantul pârâtei SA ”*****mun. Chișinău”, Gavriliuc Lucia.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare depusă de SRL ”*****” către SA ”*****mun. Chișinău” privind anularea rapoartelor de prelevare a apelor uzate, facturii fiscale, compensarea cheltuielilor de judecată, la rejudecare, în același complet de judecată, pentru examinare în fond.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul Ana Panov

Judecătorii Natalia Mămăligă

Ala Malîi